

Panna Mária z Guadalupe: Žena, ktorá rozšliape hadovi hlavu

Cesar Franco

31. januára 2020 ✝ Cirkev ✝ Zázračné zjavenia

Pápež Pius XII. v roku 1945 vyhlásil Pannu Máriu z Guadalupe za patrónku celého amerického kontinentu. Jej sviatok pripadá na 12. decembra a je to príležitosť zamyslieť sa, ako z Neba panuje nad národmi Ameriky, ako ich chráni a vedie materskou starostlivosťou a nežnosťou.

Zázrak zvečnený na *tilme* svätého Juana Diega a celkový kontext zjavení nám pripomína, že Panna Mária víťazí nad hadom, zasahuje do histórie a horlivo sa prihovára za tých, ktorí v tomto slzavom údolí prosia o jej príhovor.

Ako Panna Mária zasahovala v dejinách

Najstarší spoľahlivý zdroj o zjaveniach Matky Božej svätému Juanovi Diegovi pochádza z pera Antonia Valeriana v Náhautle. Bol súčasníkom sv. Juana Diega a biskupa Juana de Zumárragu. Valerianova správa bola zverejnená v roku 1649 a je známa ako *Nican Mopohua*.

Dňa 9. decembra 1531 sa Juan Diego vybral na svätú omšu na miesto, ktoré sa dnes nazýva Mexico City. Bolo ráno, keď sa blížil k vrchu Tepeyac, pár kilometrov od svojho cieľa. Juan Diego nebol radový Indián, ale vnuk kráľa Netzahualcoyotla¹, syn kráľa Netzahualpilica a kráľovnej Tlacayehuatzin, ktorá bola potomkom Montezuma I.

Keď sa Juan Diego blížil k vrcholu kopca, stalo sa čosi mimoriadne. Bolo počuť vtáčí spev, ktorý znel nadprirodzene. Myslel si, že sa mu azda sníva, a že si ani nezaslúži zažívať takú výnimočnú krásu.

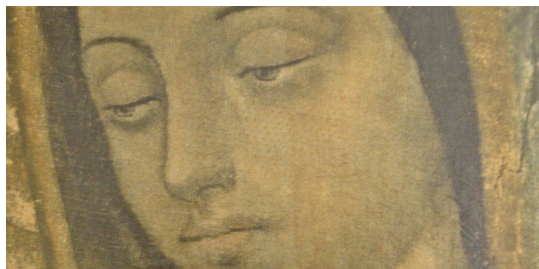
Nebeská symfónia stíchla a z vrchu na neho zavolať milý hlas: „Juanito. Juan Diegito.“ Keď to počul, naradostený vystúpil na kopec. To, čo tam uvidel, navždy zmenilo jeho život. Na skale stála prekrásna pani. Všetko okolo nej bolo zmenené. Odev mala žiarivý ako slnko. Zo skaly, na ktorej stála, akoby vyžarovali lúče svetla. Bola obklopená nádhernými farbami dúhy. Kaktusy a ďalšie rastliny v jej blízkosti vyzerali ako smaragdy. Ich ostne žiarili ako zlato a listy boli jemné tyrkysové.

Juan Diego sa jej obradne poklonil. Nasledoval nežný dialóg medzi Pannou Máriou a Juanom Diegom: „Počúvaj, Juan, kam ideš?“

Naradostene odpovedal: „Moja svätá Pani, vybral som sa do tvojho domu v Mexiku-Tlatilulco; idem za svätými vecami, ktorým nás učia naši kňazi.“

Nebeská Pani mu zjavila, že je skutočne Božou Matkou a vyslovila želanie, aby tam bol postavený kostol, odkiaľ bude rozdávať svoju lásku, milosrdenstvo, pomoc a ochranu. Svoju prekypujúcu lásku ukázala Juanovi Diegovi „a všetkým ostatným ľuďom, ktorí sú mi drahí, a ktorí sa ku mne utiekajú, hľadajú ma, ktorí mi dôverujú; tu budem počúvať ich nárek, ich žiaľ a slová, a uzdravovať ich bôle, strádania a trápenia.“

Potom naša milovaná Pani, rešpektujúc autoritu ustanovenú Bohom, poslala Juana Diega s týmto posolstvom k biskupovi Mexika. Svoje poslanie má splniť svedomito a sľúbila mu, že ho za jeho službu odmení. On sa jej uklonil a povedal, že hneď ide splniť jej želania, a odišiel.

Zdroj: flickr.com

Brat Juan de Zumárraga bol jedným z prvých dvanástich františkánskych misionárov, ktorí prišli do Mexika a prvým biskupom tejto novej krajiny. Keď Juan Diego dorazil k biskupskému palácu, okamžite sa ohlásil, že má pre biskupa správu. Služobný personál nechal Juana Diega čakať a až neskôr ho pustil k biskupovi. Juan Diego s veľkým nadšením rozpovedal biskupovi všetko, čo videl a počul. Biskup Zumárraga ho pozorne počúval, ale Juanovi Diegovi povedal, aby prišiel inokedy, keď sa o tejto záležitosti budú môcť dôkladnejšie porozprávať. Veď nakoniec, ako mal vedieť, či hovorí pravdu?

Juan Diego sa vrátil na vrch Tepeyac. Keď sa blížil ku kopcu, čakala na neho Panna Mária. Priblížil sa a klakol si. So smútkom povedal Panne Márii, že svoju misiu nesplnil.

Juan Diego jej vysvetľoval, prečo nič nedosiahol, že je neschopný pre takúto misiu, a že biskup sa k nemu staval podozrievavo. Panna Mária ho nežne a trpezlivo počúvala, keď jej navrhoval, aby radšej poslala niektorého zo známych a rešpektovaných miestnych pánov. Potom, podľa neho, biskup určite uverí v pravdivosť jej posolstva.

Pannu Máriu to nepresvedčilo. Chcela, aby splnil svoje poslanie, a povedala mu: „Prosím ťa, choď zajtra znova za biskupom a predlož mu moje prianie, moju túžbu a moju vôľu, aby postavil chrám, ktorý požadujem...“

Juan Diego sa nebál ťažkostí spojených s touto misiou, obával sa len toho, že nebude splnená. Povedal však Panne Márii, že jej príkaz splní a v nasledujúci večer sa vráti s odpoveďou od biskupa.

Nasledujúci deň sa opäť vybral na svätú omšu. Po nej šiel priamo do biskupského paláca, padol na kolena a zopakoval všetko, čo mu Panna Mária povedala. Biskup sa ho zasa pýtal na Pani, ktorá sa mu mala zjavovať. Keďže ho Juan Diego celkom nepresvedčil, namietal, že nemôže s istotou povedať, či sa mu zjavila naozaj Panna Mária, a žiadal o nejaké znamenie od nej, že má postaviť kostol.

Juan Diego sebaisto vyhlásil, že o to znamenie Pannu Máriu požiada. Biskup súhlasil a poveril niekoľkých sluhov, aby sledovali Juana Diega a informovali ho o všetkom, čo bude robiť. Diego sa im však stratil a nenašli ho.

Namrzení sa vrátili a biskupovi o ňom nahovorili samé zlé veci. Dokonca sa rozhodli, že keď sa ešte raz ukáže, že ho chytila a potrestajú.

Juan Diego mal prísť v pondelok, ale keď sa vrátil domov, zistil, že jeho strýko Juan Bernadino je vážne chorý. V pondelok sa jeho zdravotný stav ešte zhoršil a v utorok ráno požiadal Juana Diega, aby zavolať kňaza.

Synovec poslušne šiel, ale vrchu Tepeyac sa pritom vyhol, pretože sa bál, že ho Panna Mária uvidí a bude ho presviedčať, aby splnil úlohu, ktorú mu zverila. Preto šiel skratkou, o ktorej si myslel, že ho tam Panna Mária nezbadá.

Ako tak kradmo napredoval, Panna Mária sa mu zjavila priamo na chodníku, po ktorom šiel a opýtala sa: „Môj chlapče, kam si sa vybral?“

Juan Diego jej vysvetlil svoju zložitú situáciu: „Panna Mária, moja Pani, odpusť mi, buď trpezlivá, kým nesplním svoju povinnosť, a zajtra k tebe prídem.“ Človek sa chtiac-nechtiac musí usmievať, keď si predstaví Juana Diega ako vo svojej prostote prosí Pannu Máriu, aby počkala, až sa vráti nasledujúci deň po tom, ako pomôže svojmu umierajúcemu strýkovi.

Božia Matka láskavo odpovedala: „Neboj sa, nesmúť, nech sa ti srdce neľaká; či tu nie som ja, tvoja matka? Či sa o teba nestarám?“

Povedala mu, že jeho strýko je už zdravý. Juan Diego sa zaradoval a požiadal ju, aby mu dala znamenie, ktoré chce biskup. Prikázala mu, aby šiel na kopec a tam odtrhol kvety, ktoré nájde. Potom jej ich mal priniesť. Bol december a v tomto čase na kopci rástli iba kaktusy a niekoľko iných druhov roztrúsených rastlín. Juan Diego tam však našiel množstvo kastílskych ruží a ich vôňa mu robila veľkú radosť.

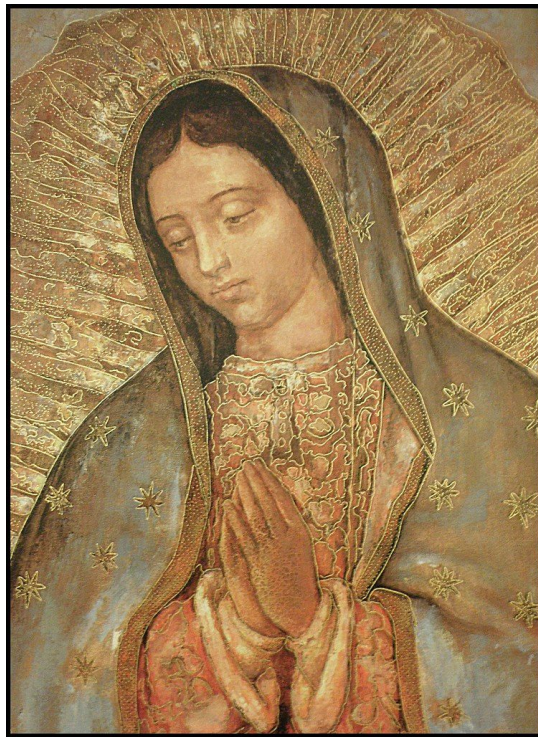
Niekoľko ich opatrne pozbieral do svojej *tilmy*, čiže plášťa z kaktusovej vlákniny. Vrátil sa k Panne Márii a ona ich vlastnými rukami nežne usporiadala v jeho *tilme* a prikázala mu, aby išiel k biskupovi a ukázal mu znamenie, na ktoré čakal. Taktiež mu prikázala, aby svoju *tilmu* neotváral pred nikým okrem biskupa.

Istý, že teraz už splní pranie Panny Márie, ponáhlal sa k biskupovi Zumárragovi. Cestou sa tešil nádhernej vôni ruží. V biskupskom paláci ho však hneď neprijali. Sluhovia ho považovali za otravného človeka, preto ho celé hodiny nechali čakať, ba dokonca chceli vidieť, čo má vo svojej *tilme*.

Pretože im to nechcel ukázať, začali ho sácať a zbili ho. Keď pochopil, že biskupa neuvidí, pokiaľ im niečo neukáže, dovolil im nazrieť do *tilmy*. Len čo sluhovia zbadali a zavoňali nebeské ruže, chceli si z nich vziať. Pri ich každom pokuse sa ruže zázračne stali súčasťou *tilmy*, akoby boli namaľované. Po tom všetkom konečne zaviedli vyslanca Panny Márie k biskupovi. Juan Diego si kľakol a začal vysvetľovať, čo videl a počul od Panny Márie. Biskup pozorne počúval.

Na dôkaz pravdivosti svojich slov rozviazal svoju *tilmu* a nechal ruže spadnúť na zem. Tí, ktorí to videli, v tichom úžase padli na kolená. V *tilme* bol zázračne vtlačený dokonalý obraz Panny Márie. Sluhovia, ktorí si uvedomili svoju nedôverčivosť a zlé zaobchádzanie s vyslancom Božej Matky, boli hlboko zahanbení.

Biskup Zumárraga so slzami v očiach vzal *tilmu* od Juana Diega, umiestnil ju vo svojej súkromnej kaplnke a poprosil Juana Diega, aby zostal s ním po celú noc v paláci. Na druhý deň so zástupom, ktorý ich nasledoval, išli na miesto, kde Panna Mária chcela postaviť svoj chrám. Juan Diego podrobne opísal zjavenia, ktorých bol svedkom. Potom šli za Juanom Bernadinom vyšetriť jeho zdravotný stav.

Zdroj: flickr.com

Žena, ktorá rozšliape hadovi hlavu

Juan Bernadino bol prekvapený, keď zbadal synovca s biskupom a zástupom obdivovateľov. Prirodzene sa pýtal, čo sa deje. Zázrak sa aj v tomto prípade potvrdil a Juan Bernadino uznal, že bol uzdravený. Zjavila sa mu Panna Mária a uzdravila ho. Povedala mu, že si želá, aby ju ľudia nazývali *Santa María de Guadalupe* (Guadalupská Panna Mária). (*Guadalupe* v španielčine foneticky korešponduje s *Coatlaxopeuh* v miestnom jazyku *nahuatl*, a znamená „hadovi som rozšliapala hlavu“.

Biskup potom vystavil *tilmu* v mexickej katedrále na verejné uctievanie a vyzval všetkých, aby pomohli pri stavbe nového kostola, ktorý bol dokončený 26. decembra 1531. V ten deň z katedrály vyrazil veľký sprievod do nového chrámu. Španieli a Indiáni, cirkevní a imperiálni predstavitelia sprevádzali Guadalupskú Pannu Máriu do jej novej svätyne. Indiáni na jej počesť tancovali vojnové tance a celú cestu k vrchu Tepeyac pokryli kvetmi.

Uprostred radostného jasania jeden prihorlivý Indián vystrelil šíp, ktorý smrteľne zranil hrdlo iného Indiána. Nad jeho mŕtvym telom sa vznášali výkriky a vzlyky. Potom, inšpirovaní milosťou, začali žiadať, aby jeho neživé telo bolo umiestnené pred *tilmu*. Keď všetci začali vzývať pomoc Guadalupskej Panny Márie, mŕtvy Indián ožil a hrdlo sa mu okamžite uzdravilo. Keď sa postavil na nohy, všetci jasali. Procesia, povzbudená zázrakom, pokračovala a obraz bol prinesený do novej svätyne.

Zázraky, ktoré sa vymykajú vede

Keďže *tilma* je vyrobená z kaktusovej vlákniny, mala sa po dvadsiatich rokoch rozpadnúť. Od roku 1531 až do súčasnosti však pretrvala bez prasklín a ani nevybledla. Vedci to nijako nevedia vysvetliť. V 18. storočí Dr. José Ignacio Bartolache dal vyhotoviť dve kópie obrazu a umiestnil ich tam, kde bol originál. O niekoľko rokov sa stav týchto dvoch kópií zhoršil.

Časom sa veriaci *tilmu* pokúšali „skrásliť“. Na hlavu Panny Márie bola pramáľovaná koruna a anjeli v oblakoch. Na rozdiel od *tilmy* však tieto pridané skráslenia po čase vybledli a dnes už nie sú viditeľné. Napríklad lúče slnka boli potiahnuté zlatom a mesiac potiahnutý striebrom. Tieto skráslenia sa taktiež stratili. Striebrým potiahnutý mesiac sčernel.

Vedci nevedia vysvetliť, ako sa mohol vtlačiť obraz na *tilmu*. Nevidno na nej žiadne ťahy štetcom ani náčrtky.

Richard Kuhn, nositeľ Nobelovej ceny za chémiu, zistil, že obraz Guadalupskej Panny Márie neobsahuje prírodné, živočíšne ani minerálne pigmenty. *Tilma* nemá prirodzené vysvetlenie.

V guadalupskej svätyni v Mexico City pri kaplnke na kopci vidno kamenný pamätník plachetnice. Pamiatka pripomína zázrak, ku ktorému došlo v roku 1565, keď sa generál Miguel López de Legazpi vracal z Filipín a jeho loď zastihla búrka. Zúfalá posádka v strachu pred utopením prisľúbila Guadalupskej Panne Márii, že ak ich zachráni, vydajú sa k nej na púť a prinesú jej poslednú zostávajúcu loď. Búrka prestala a oni svoj sľub splnili.

Najväčším zázrakom bolo, že za sedem rokov po zjaveniach sa osem miliónov Indiánov obrátilo a dalo pokrstiť. Prví františkánski a dominikánski misionári celé dni nerobili nič iné, než krstili a vysluhovali sviatosti. V priemere za sedem rokov bolo denne pokrstených viac ako tritisíc Indiánov.

Symbolika *tilmy*

Zázračná *tilma* je pre mexických Indiánov ako hodina

katechizmu. Panna Mária akoby zatláčala do úzadia

slnko a preukazovala svoju nadradenosť nad aztéckym

bohom slnka. Stojí na mesiaci a nohami šliape aztéckeho mesačného boha. Je obklopená oblakmi

a obsluhovaná anjelom, čím ukazuje, že nie je z tejto zeme. Napriek tomu má ruky prosebne zložené a jej hlava je pokorne naklonená, čím ukazuje, že hoci pošliapava pohanských bohov, nie je Boh.

Zdroj: commons.wikimedia.org

Na krku s brošňou s krížom vedie ľudstvo k Najvyššej bytosti, ku kresťanskému Bohu.

Kiež dobrota a nežnosť, ktoré Panna Mária ukázala svätému Juanovi Diegovi, povzbudí našich čitateľov, aby sa k nej viac primkli! Ako každá dobrá matka, aj Ona je nezmieriteľným nepriateľom všetkých, ktorí škodia jej deťom. Preto je dnes našou osobitnou pomocou v boji proti zlu. Nech náš bojový pokrik znie: „*Viva la Virgen de Guadalupe!*“ („Nech žije Guadalupská Panna Mária!“)

¹⁾ Netzhuualcoyotl je v dejinách Mexica slávny bojovník, filozof a básnik. Z analýzy poriadku v prírode vyvodil existenciu jediného, neviditeľného Boha, Stvoriteľa všetkého, ktorému sa klaňal pálením kadidla, a na počesť ktorého zložil šesťdesiat žalmov chvály podobných Dávidovým žalmom. Nepáčili sa mu ľudské obety a uctievanie pohanských bohov. (Porov. Juan Antonio Montalvo, „*Plática sobre la Virgen de Guadalupe,*“ in *Historica*, órgano del Centro de Estudios Guadalupanos, AC, Colección II, México, Editorial Hombre S. de R.L., 1983, 7, 8.)

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/panna-maria-z-guadalupe-zena-ktora-rozsliape-hadovi-hlavu/>